

Ενημερωτικές ειδήσεις από την αναστήλωση των μνημείων της Ακρόπολης

περιοδική έκδοση
τεύχος 5 (Ιούλιος 2005)

Εκτός από την παρουσίαση των αναστηλωτικών έργων στην Ακρόπολη κατά το 2004 (Χ. Μπούρας), ειδική μνεία γίνεται εδώ στο σημαντικό, διεθνώς αναγνωρισμένο ερευνητικό έργο του Θεόδωρου Σκουκίδη (1925-2005), ομότιμου καθηγητή του ΕΜΠ και μέλους της Επιτροπής Συντήρησης Μνημείων Ακρόπολης. Ανάμεσα στα ενδιαφέροντα άρθρα του περιοδικού, ξεχωρίζουν εκείνο που αναφέρεται στην κατασκευή και λειτουργία του ανελκυστήρα που εξασφαλίζει την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στον Ιερό Βράχο (Στ. Οικονομόπουλος).

Τα Ιστορικά

περιοδική έκδοση
τεύχος 41 (Ιανουάριος-Ιούνιος 2004)

Το τεύχος αυτό των εκδόσεων Μέλισσα είναι αφιερωμένο στη μνήμη του Φαίσηου Ηλίου (1931-2004), διαπρεπή ιστορικό -του Διεμφισιακού αλλά και του Εμφυλίου Πολέμου τελευταία-, του οποίου το πολυδιάστατο επιστημονικό έργο αποτελεί πολύτιμη παρακαταθήκη για τις νεότερες γενιές.

Περίπλους ναυτικής ιστορίας

περιοδική έκδοση
τεύχος 51 (Απρίλιος-Ιούνιος 2005)

Από τα περιεχόμενα της τριμηνιαίας έκδοσης του Ναυτικού Μουσείου της Ελλάδος ξεχωρίζουμε το άρθρο του Χαράλαμπου Τσортρέλη για το Ναυτικό Μουσείο της Μοδρίτης, αλλά και εκείνο της Ζαφείρας Χάιδου για το αντίστοιχο μουσείο της Αγγλίας.

Διαδρομές στη Ναυπακτο

περιοδική έκδοση
τεύχη 1, 2 (Ιούνιος-Ιούνιος, Σεπτέμβριος-Οκτώβριος 2005)

Ειδήσεις, πολιτιστικές και όχι μόνο, βιβλιοπαραρσιώσεις καθώς και άρθρα με αντικείμενο το φυσικό περιβάλλον και τους ανθρώπους της Ναυπακτο αποτελούν, σε γενικές γραμμές, την ύλη της προσεγγιζόμενης αυτής περιοδικής έκδοσης της Δημοτικής Επιχείρησης Τουριστικής Ανάπτυξης και Πολτισμού Ναυπακτο.

Σύναξη

περιοδική έκδοση
τεύχος 95 (Ιούλιος-Σεπτέμβριος 2005)

Στο τεύχος αυτό, με θέμα «Μνήμη, κενά και καινά στο τραγούδι», οι συγγραφείς επιχειρούν να προσεγγίσουν το τραγούδι μέσα στις συνταγματικές της ιστορίες και της κοινωνίας μας. Αναφερόμενη χαρακτηριστικά κάποια από τα ενδιαφέροντα άρθρα του: «Έθνος... παρεξηγήσεις» (Λάμπρος Λιάβας), «Σκέψεις για το αυθεντικό και το γνήσιο» (Βασίλης Τζαβάρας), «Το "σύγχρονο ελληνικό τραγούδι"» (Νίκος Μπουζίκης) κ.λπ.

Τα «Αρχαιολογικά» επιμελείται η Κατερίνα Τσεκούρα

Από το *Journal of Mediterranean Archaeology*, τεύχος 18/11 (2005)

Saro Wallace, «Bridges in the Mountains: Issues of Structure, Multi-vocality, Responsibility and Gain in Filling a Management Gap in Rural Greece», *JMA* 18/1 (2005), σ. 55-85

Το άρθρο της Saro Wallace (Γεωγράφος των βουνών, Ζητήματα δομής, πολυφωνία, ευθυνών και κέρδους στην πολιτιστική διαχείριση της αγροτικής Ελλάδας) διαπραγματεύεται ζητήματα πολιτιστικής διαχείρισης στην περιοχή Λασιθίου στην Κρήτη και βασίζεται στα αποτελέσματα της έρευνας πεδίου, που διεξήγαγε η ίδια η συγγραφέας στην περιοχή, καθώς και στις συνεντεύξεις που πήρε από τους ντόπιους κατοίκους για τη σχέση τους με τους αρχαιολογικούς χώρους. Το θέμα, που διέγει στην μελέτη της η Saro Wallace, είναι η εγκατάλειψη αρχαιολογικών θέσεων που είχαν ανασκαφεί στις αρχές του 20ού αιώνα στην Ελλάδα και τα προβλήματα που δημιουργούνται λόγω της έλλειψης συγκεκριμένου προγράμματος και πολιτικής για τη συντήρησή τους και την πολιτιστική τους διαχείριση.

Αρχίζοντας με μια σύντομη αναφορά στο ρόλο των ξένων αρχαιολογικών σχολών στην Ελληνική Αρχαιολογία, στο Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο, στην Αρχαιολογική Υπηρεσία και στις συνεργασίες μεταξύ ξένων αρχαιολογικών σχολών και Αρχαιολογικής Υπηρεσίας για την από κοινού ανασκαφή και δημοσίευση αρχαιολογικών θέσεων, η συγγραφέας διαπιστώνει ότι, παρά τις καλές προθέσεις όλων των φορέων, δεν υπάρχουν ούτε οι πόροι ούτε το προσωπικό για ουσιαστική διαχείριση. Επιπλέον, οι ξένες αρχαιολογικές αποστολές που ανακλύπτουν αρχαιολογικές θέσεις στην Ελλάδα συχνά επικεντρώνονται μόνο στην έρευνα «αδιαφορώντας» για την αξιοποίηση των θέσεων αυτών και την «αποχρέωση» των αρχαιολόγων να παρέχουν στο κοινό μια καλύτερη κατανόηση του παρελθόντος.

Στην Κρήτη, οι αρχαιολογικές θέσεις που αποτελούν πόλο έλξης τουριστών είναι κυρίως τα Ανάκτορα της εποχής του Χαλκού. Ειδικότερα, στην περιοχή Λασιθίου, οι χώροι με τη μεγαλύτερη επισκεψιμότητα είναι το σπήλαιο του Ψυχρού (Δίκαιο Αντρο) και ένα καινούριο αρχαι-

ολογικό πάρκο, το Homo Sapiens Museum Park. Η συγγραφέας εξετάζει τον άρθρο της έναν από τους πιο σημαντικούς οικισμούς των πρώιμων γεωμετρικών χρόνων στο Αιγαίο, το Καρφί. Το Καρφί είχε ανασκαφεί από τη Βρετανική Αρχαιολογική Σχολή στην Αθήνα το 1937-39 και έκτοτε κανένα πρόγραμμα συντήρησης και αξιοποίησης της αρχαιολογικής θέσης δεν έχει εφαρμοστεί. Η Wallace υποστηρίζει ότι η ανεπαρκής πολιτιστική διαχείριση απομακρυσμένων αρχαιολογικών θέσεων που βρίσκονται σε αγροτικές περιοχές, όπως είναι το Καρφί, και οι οποίες ούτε έχουν χαρακτηριστεί ως μνημειώδεις αλλά ούτε αίνονται σε ιστορικά σημαντικές περιόδους και το ευρύτερο κοινό (όπως είναι, π.χ., η περίοδος των Ανακτόρων στην Κρήτη) οδηγεί στην εδύληση των ερευνητικών πόρων, την περιορισμένη κάλυψη των εκπαιδευτικών και ψυχολογικών αναγκών των τοπικών κοινωνιών αλλά και των επισκεπτών τους και ταυτόχρονα ενθαρρύνει τη δημιουργία «υποκατάστατων», όπως ένα αρχαιολογικό πάρκο (theme park).

Το Καρφί αποτελεί ένα από τα καλύτερα παραδείγματα οικισμών της μεταβιβατικής φάσης από την Ύστερη Εποχή του Χαλκού στη γεωμετρική περίοδο που βρίσκεται σε μια τοποθεσία εξαιρετικής φυσικής ομορφιάς. Σε αντίθεση με την αρχαιολογική και περιβαλλοντική του σημασία, η οικονομική του σημασία είναι πολύ μικρή λόγω του μικρού αριθμού επισκεπτών. Μικρή είναι και η σημασία που έχει το Καρφί για την τοπική κοινωνία, ακριβώς επειδή αποτελεί έναν αρχαιολογικό χώρο άγνωστο, σε αντίθεση με το σπήλαιο του Ψυχρού που είναι γνωστό ως ο μυθικός τόπος γέννησης του Δία και μ'η προσβόλη σε αντίθεση με το αρχαιολογικό πάρκο, το οποίο είναι εύκολα προσεγγίσιμο και κατανοητό σε όλους.

Η εισήγηση της Wallace για την αντιμετώπιση του διαχειριστικού κενού και την καλύτερη αξιοποίηση των ελληνικών αρχαιολογικών χώρων που ανασκαφθηκαν στις αρχές του 20ού αιώνα και είναι αφενός η ενεργή εμπλοκή των ερευνητών και αρχαιολόγων σε θέματα πολιτιστικής διαχείρισης και αφετέρου η ένταξη της αξιοποίησης της αρχαιολογικής θέσης στο ερευνητικό τους πρόγραμμα.

Ζοφία Αντωνιάδου

Αρχαιολόγος, επιμελήτρια Μουσείου Περιήρι - Αρχαίας Κυπριακής Τέχνης